

Obsah

Autor k českému vydání	11
Poděkování	12
Úvod	14
Předmluva k pozdějšímu vydání	33

ČÁST PRVNÍ HISTORICKÝ VÝVOJ

I. Usídlení barbarů (5.–7. století)	41
Krize římského světa (2.–4. století) / Římané a barbaři / <i>Mapa 1. Římský svět koncem 4. století</i> / Barbarské vpády a nová mapa západní Evropy / <i>Mapa 2. Barbarská království v 6. století</i> / Západní Evropa raného středověku: nové struktury / Závěr: od antiky ke středověku – kontinuita, nebo zlom? / <i>Mapa 3. Fyzická mapa Západu</i>	
II. Pokus o germánskou organizaci (8.–10. století)	76
Karolinská západní Evropa / <i>Mapa 4. Karolinská říše, Byzanc a islám počátkem 9. století</i> / Krize v 9. a 10. století: noví nájezdníci / Krize karolinského světa: vnitřní aspekty / <i>Mapa 5. Rodí se Evropa: dělení karolinské říše</i> / Otonská obnova / Renaissance 10. století / 1. <i>Opole</i> / 2. <i>Trelleborg</i> / 3. <i>Haithabu (Hedeby)</i> / Závěr: středověký „take off“ – vnější apel, nebo vnitřní elán? / <i>Mapa 6. Výboje éry stěhování národů</i>	
III. Utváření křesťanského světa (11.–13. století)	103
Rozmach křesťanského světa: rozvoj stavebnictví, pokrok zemědělství a demografický vzestup / <i>Mapa 7. Evropa kolem roku tisíc</i> / 4. <i>Rambouilletský hvozd</i> / 5. <i>Les Saint-Denis</i> / 6. <i>Altheim</i> / 7. <i>Jablonow</i> / Expanze křesťanského světa: pokřesťanštění Severu a Východu. / Španělská reconquista, křížové výpravy / <i>Mapa 8. První křížové výpravy</i> / <i>Mapa 9. Křížové výpravy 13. století</i> / <i>Mapa 10. Západní expanze v 11.–12. století</i> / Obnova měst / 8. <i>Janov</i> / 9. <i>Paříž</i> / 10. <i>Kolín</i> / 11. <i>Lübeck</i> / 12. <i>Trh v Lübecku</i> / 13. <i>Kalisz</i> / Obnova obchodu / Intelektuální a umělecký vzestup / Církev a náboženství v rozmachu křesťanského světa / <i>Mapa 11. Clunyjský řád v 10. a 11. století</i> / <i>Mapa 12. Cisterciácký řád ve 12. a 13. století</i> / <i>Mapa 13. Západní religiozita</i> / <i>Mapa 14. Dominikánský řád roku 1303</i> / <i>Mapa 15. Františkánský řád kolem roku 1344</i>	

/ Západoevropské feudální zřízení / Politické peripetie: papežství a císařství / Politické peripetie: stavy / *Mapa 16. Francie při nástupu Filipa Augusta (1180) / Mapa 17. Francie při nástupu Filipa VI. z Valois (1328) / Závěr: organizace středověkého prostoru – města, nebo stavy?*

IV. Krize křesťanského světa (14.–15. století) 148
 Nejzazší hranice středověku / Krize 14. století / Smysl krize: obecná deprese, nebo podmínka rozvoje? / *Mapa 18. Západní Evropa na počátku 15. století*

ČÁST DRUHÁ STŘEDOVĚKÁ KULTURA

V. Světla v temnotách (5.–9. století) 155
 Pohanská tradice a křesťanský duch / Zlomky vzdělanosti / Regrese a adaptace / Ostrůvky kultury: města, dvory, kláštery / 14. *Sankt-Gallen* / 15. *Fontenay* / 16. *Cluny* / „Zakladatelé“ středověku / Karolinská renesance / *Mapa 19. Duchovní střediska ve 12. století*

VI. Prostorové a časové struktury (10.–13. století) 184
 Mýtiny a lesy / Středověká mobilita: cesty / Příroda a vesmír / Křesťanský svět a Byzanc: schismatické / Křesťanský svět a islám: nevěřící / Křesťanský svět a pohané: obrácení na víru / Křesťanský svět a mongolský mýtus / Křesťanství otevřené, nebo uzavřené? / Onen svět: Bůh / Onen svět: ďábel / Mezi nebem a zemí: andělé / Čas, věčnost, dějiny / Vztah k času: lhostejnost, nebo pozornost? / Sociální časy: čas přírodní a čas zemědělský / Sociální časy: čas hradního pána / Sociální časy: čas církevní a čas kleriků / Útěk ze světa / Chiliastický sen: Antikrist a Zlatý věk / *Mapa 20. Románský sloh na Západě / Mapa 21. Gotický sloh na Západě / Mapa 22. Hospodářství na Západě na konci 13. století*

VII. Materiální život (10.–13. století) 279
 „Středověké vynálezy“ / 17. *Saint-Aubert-sur-Orne* / 18. *Bras a Hubert-Folie* / 19. *Weston Pinkney: katastrální mapa 16. století* / 20. *Weston Pinkney: současný letecký snímek* / Slabina středověké „mechaniky“ / Dřevo a železo / Zemědělské techniky / Zdroje energie / Lodi / Technický pokrok / Ekonomie obživy / Ekonomické mentality / Svět na pomezí: hladomory / Fyziologická nouze a epidemie / Vyčerpanost a nejistota / Ekonomický růst: středověká konjunktura / Naturální hospodářství a peněžní hospodářství / Ekonomický růst: sociální ohlasy

VIII. Křesťanská společnost (10.–13. století) 343
 Společnost tří řádů / Od tripartitní společnosti k „světským stavům“ / Dvojhlavá společnost: papež a císař / Rozbitá společnost: babylónská věž / Jednotlivec a společenství / Rodinné společenství / 21. *Bitva u Arsoufu (1191)* / 22. *Bitva u Bou-*

vines (1214) / 23. *Bitva u Courtrai* (1302) / Žena a dítě / Panské společenství / Vesnické obce a městské obce / Město a městská společnost / Zápas tříd: městská společnost a feudální společnost / Zápas tříd v zemědělském prostředí / Zápas tříd v městském prostředí / Žena v zápase tříd / Rivalita uvnitř tříd / Církev a královská moc v zápase tříd / Intersociální společenství: bratrstva, věkové třídy / Sociální centra: kostely, hrady, mlýny, hospody / Hereze a zápas tříd / Vyloučení ze společnosti: kacíři, malomocní, židé, čarodějníci, sodomité, mrzáci, cizinci, deklasovaní lidé

IX. Mentalita, sensibilita, chování (10.–13. století) 413
 Pocit nejistoty / Uchylování se k starobylosti: autority / Uchylování se k božskému zásahu: zázraky a ordály / Symbolická mentalita a sensibilita / 24. *Ottmarsheim* / 25. *Svatý Ambrož v Miláně* / Abstrakce a smysl pro konkrétnost: barva a světlo, krása a síla / Úniky a sny / Vývoj k realismu a racionalismu / Scholastický duch / Zvnitřnění a moralismus / Kurtoazní láska, moderní láska / Desakralizace přírody / Klam a lež / Kultura zdání : strava a potravinový přepych, tělo a gesto / Oděv a přepych v oblékání / Dům a okázalost příbytku / Kultura hry

Epilog: Trvání a novoty (14.–15. století) 480
 Trvání / Vyhrocení a přepjatost / Humanismus

Chronologické tabulky 495

Slovník jmen, termínů a pojmů 561
 26. *Příčný řez katedrálou v Bourges* / 27. *Opatství Cluny r. 1157* / 28. *Příčný řez kostelem Cluny III.* / 29. *Průsečík žeber* / 30. *Závěry ve skicáři Villarda z Honnecourtu* / 31. *Pūdorysy gotických katedrál* / 32. *Pūdorys kostela jakobínů v Toulouse* / 33. *Pūdorys svaté Alžběty v Marburku* / 34. *Průčelí gotické katedrály* / 35. *Středověký hrad* / 36. *Pūdorys donjonu a hradu v Loches* / 37. *Pūdorysy románských hradů* / 38. *Pūdorys hradu Beaumaris (Anglesey)* / 39. *Pūdorys Castel del Monte (Apulie)* / 40. *Příčný řez katedrálou v Laonu* / 41. *Opatství Monte Cassino* / 42. *Opěrné oblouky a okna katedrály v Remeši* / 43. *Pūdorysy románských bazilik* / 44. *Prvky románské architektury* / 45. *Příčný řez Svatým Martialem v Limoges* / 46. *Svatý Petr v Římě* / 47. *Opatství Sankt-Gallen* / 48. *Svatý Jakub v Compostele* / 49. *Schéma panství*

Ediční poznámka 676
Orientační bibliografie 677
Seznam vyobrazení 698